

7383/04 (Presse 80)

(OR. en)

2572. samling i Rådet

- EKSTERNE FORBINDELSER -

den 22. marts 2004 i Bruxelles

Formand: **Brian COWEN**
Irlands udenrigsminister

- * 2571. samling vedrørende almindelige anliggender er omhandlet i en separat pressemeddelelse (7380/04 Presse 79)

Internet: <http://ue.eu.int/>
E-mail: press.office@consilium.eu.int

Yderligere oplysninger: tlf. 32 2 285 82 39 – 32 2 285 63 19

7383/04 (Presse 80)

INDHOLD¹

DELTAGERE	3
 PUNKTER BEHANDLET VED DEBAT	
DET VESTLIGE BALKAN- <i>Rådets konklusioner</i>	5
MELLEMØSTEN	8
– Det politiske mord på Sheik Ahmed Yassin - <i>Rådets konklusioner</i>	8
– Strategisk partnerskab med Middelhavslandene og Mellemøsten - <i>Rådets konklusioner</i>	9
IRAN - <i>Rådets konklusioner</i>	10
FORBINDELSERNE MELLEM EU OG ASIEN - FORBEREDELSE AF ASEM-MØDET I	
APRIL	12
FN'S MENNESKERETTIGHEDSKOMMISSION - <i>Rådets konklusioner</i>	13
EVENTUELT	15
– Rusland	15
ARRANGEMENTER I TILKNYTNING TIL RÅDETS SAMLING	16
– Møde mellem EU og Europarådet	16
BILAG	17

¹

- Når Rådet formelt har vedtaget erklæringer, konklusioner eller resolutioner, angives dette i overskriften for det pågældende punkt, og teksten er sat i anførselstegn.
- Dokumenter med en dokumentreference er tilgængelige på Rådets internetsted <http://ue.eu.int>.
- Asterisk ved en afgørelse betyder, at der er fremsat offentligt tilgængelige erklæringer til optagelse i Rådets mødeprotokol; disse erklæringer findes ligeledes på Rådets internetsted eller kan fås ved henvendelse til Pressetjenesten.

DELTAGERE

Medlemsstaternes regeringer og Europa-Kommissionen var repræsenteret således:

Belgien:

Louis MICHEL

Vicepremierminister og udenrigsminister

Danmark:

Per Stig MØLLER

Udenrigsminister

Tyskland:

Joschka FISCHER

Forbundsudenrigsminister og stedfortrædende forbundskansler

Grækenland:

Petros MOLYVIATIS

Udenrigsminister

Spanien:

Ana PALACIO

Udenrigsminister

Frankrig:

Dominique de VILLEPIN

Udenrigsminister

Irland:

Dirk ROCHE

Viceminister, premierministerens kontor og Udenrigsministeriet, med ansvar for europæiske spørgsmål

Italien:

Franco FRATTINI

Udenrigsminister

Luxembourg:

Lydie POLFER

Vicepremierminister, udenrigsminister og minister for udenrigshandel samt minister for offentligt ansatte og administrative reformer

Nederlandene:

Bernard BOT

Udenrigsminister

Østrig:

Benita FERRERO-WALDNER

Forbundsudenrigsminister

Portugal:

Teresa GOUVEIA

Udenrigsminister og minister for de portugisiske samfund i udlandet

Finland:

Erkki TUOMIOJA

Udenrigsminister

Sverige:

Laila FREIVALDS

Udenrigsminister

Det Forenede Kongerige:

Jack STRAW

Minister for udenrigs- og Commonwealth-spørgsmål

* * *

Kommissionen:

Chris PATTEN

Medlem

Pedro SOLBES MIRA

Medlem

* * *

Generalsekretariatet for Rådet:

Javier SOLANA

Generalsekretær/højtstående FUSP-repræsentant

* * *

De tiltrædende staters regeringer var repræsenteret således:**Den Tjekkiske Republik:**

Cyril SVOBODA

Viceministerpræsident og udenrigsminister

Estland:

Väino REINART

Ambassadør, fast repræsentant

Cypern:

George IACOVOU

Udenrigsminister

Letland:

Rihards PIKS

Udenrigsminister

Litauen:

Antanas VALIONIS

Udenrigsminister

Ungarn:

László KOVÁCS

Udenrigsminister

Malta:

Tarcisio ZAMMIT

Missionschef

Polen:

Włodzimierz CIMOSZEWICZ

Udenrigsminister

Slovenien:

Dimitrij RUPEL

Udenrigsminister

Slovakiet:

Ivan KORČOK

Statssekretær, Udenrigsministeriet

PUNKTER BEHANDLET VED DEBAT

NOTE: De tiltrædende lande (Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Den Slovakiske Republik, Slovenien, Den Tjekkiske Republik og Ungarn tilslutter sig konklusionerne om det vestlige Balkan, det politiske mord på Sheik Ahmed Yassin, strategisk partnerskab med Middelhavslandene og Mellemøsten, Iran og forberedelsen af 60. samling i FN's Menneskerettighedskommission.

DET VESTLIGE BALKAN- Rådets konklusioner

Rådet drøftede situationen i det vestlige Balkan, ikke mindst på baggrund af de seneste begivenheder i Kosovo. Efter drøftelsen vedtog Rådet følgende konklusioner:

- *Serbien og Montenegro / Kosovo*

"Rådet opfordrede til en øjeblikkelig og definitiv indstilling af voldshandlingerne, der har krævet dødsopfre og såret et stort antal mennesker i Kosovo i de seneste dage. Rådet fordømte på det kraftigste alle voldshandlinger, der er etnisk begrundet, tab af menneskeliv og beskadigelse af ejendom samt ødelæggelse af religiøs arv og kulturværdier, der er alle europæeres fælles ejendom. Det fordømte endvidere angrebene på KFOR's styrker og på UNMIK's personale og anlæg. Det udtrykte sin fulde støtte til de bestræbelser, der udfoldes af generalsekretærens særlige repræsentant, Harri Holkeri, UNMIK og KFOR for at stabilisere situationen, herunder foranstaltninger, der skal gøre det muligt, at personer, der er fordrevet af de seneste voldshandlinger, hurtigt kan vende hjem.

Rådet understregede, at det prioriteres højt at undgå yderligere vold og tab af menneskeliv, at genindføre roen i Kosovo og bevare den regionale stabilitet. Det opfordrede alle ledere, især de kosovoalbanske ledere, til at tage ansvaret for situationen og gennem handlinger og udtalelser at sikre, at trusler og vold ophører. De, der er ansvarlige for voldshandlingerne, skal retsforfølges. Rådet forventede, at begge parter afholder sig fra provokerende handlinger. Det understregede endvidere, at ekstremistiske grupper ikke har nogen rolle at spille for så vidt angår løsningen af Kosovos fremtid. Kosovos ledere og PISG må være klar over, at det, der står på spil, er deres troværdighed, Kosovos fremtid og områdets europæiske perspektiv. De må handle i overensstemmelse hermed. Beskyttelse af alle samfundsgruppers rettigheder er af afgørende betydning.

Rådet fandt, at sidste uges begivenheder udgør et alvorligt tilbageslag for Kosovo. Det bekræftede, at Den Europæiske Union kraftigt støtter generalsekretærens særlige repræsentant, Harri Holkeris, indsats for at sikre gennemførelsen af Sikkerhedsrådets resolution 1244. Rådet bekræftede endvidere sit tilsagn om at skabe en stabil fremtid for et sikkert, demokratisk, velstående og multietnisk Kosovo, der har sin plads i Europa.

Rådet opfordrede generalsekretæren/den højtstående repræsentant for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik til at besøge Kosovo snarest muligt og aflægge rapport om resultaterne af besøget og sin vurdering af situationen."

– *Serbien og Montenegro*

"Rådet slog endnu en gang fast, at det er rede til at samarbejde med den nye serbiske regering og fortsat at føre en konstruktiv dialog med Beograd. Det mindede om, at et samarbejde forudsætter, at begge parter efter bedste evne bestræber sig for at efterleve dagsordenen for det vestlige Balkan, der blev vedtaget på topmødet i Thessaloniki i juni 2003. Det understregede, at yderligere fremskridt mod europæisk integration kræver konkret handling for at gennemføre politiske og økonomiske reformer, herunder opfyldelse af internationale forpligtelser, navnlig fuldt samarbejde med ICTY, styrkelse af retsstatsforhold, herunder et uafhængigt retssystem, fremskridt i bekæmpelsen af organiseret kriminalitet og fortsat forsoning og samarbejde med nabolandene.

Rådet opfordrede kraftigt alle demokratiske partier til at samarbejde for at sikre fremskridt med henblik herpå og fremme politisk stabilitet. Det understregede også betydningen af, at Beograd forholder sig konstruktivt til gennemførelsen af standarder i Kosovo, og udtrykte tilfredshed med de fremskridt, der var gjort i de seneste to uger i den direkte dialog mellem Beograd og Pristina.

Rådet bekræftede sin støtte til en faktisk fungerende og stabil statsunion mellem Serbien og Montenegro og understregede behovet for snarlige fremskridt med gennemførelsen af forfatningscharteret og tilsagn om økonomisk harmonisering.

Rådet bemærkede, at reelle fremskridt på alle disse områder, som led i stabiliserings- og associeringsprocessen, vil muliggøre en yderligere tilnærmelse af Serbien og Montenegro til EU."

– *Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien*

"Den dag, hvor Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedoniens ansøgning om medlemskab af Den Europæiske Union blev forelagt, erindrede Rådet om afdøde præsident Boris Trajkovskis afgørende bidrag til forsoning og konsolidering af demokratiet. Det opfordrede alle politiske kræfter til i den kommende tid fortsat at arbejde konstruktivt hen imod hans vision om en stabil, multietnisk enhedsstat, som gennem fuld gennemførelse af Ohrid-rammeaftalen rykker europæisk integration nærmere."

MELLEEMØSTEN**– *Det politiske mord på Sheik Ahmed Yassin - Rådets konklusioner***

"Rådet fordømte israelske styrkers udenretslige likvidering af Hamas-lederen Sheik Ahmed Yassin og syv andre palæstinensere her til morgen. Den Europæiske Union har konsekvent været modstander af udenretslige likvideringer. Ikke alene strider udenretslige mord mod folkeretten, de undergraver også retsstatsprincippet, som er et grundelement i bekæmpelsen af terrorisme.

Den Europæiske Union har gentagne gange fordømt grusomme terrorhandlinger begået af Hamas, som har medført hundreder af israeleres død. EU anerkender Israels ret til at beskytte sine borgere mod terrorangreb. Israel har denne ret i henhold til folkeretten. Israel har imidlertid ikke ret til at foretage udenretslige likvideringer. Ydermere har det netop begåede politiske mord yderligere forværret situationen. Rådet har opfordret alle parter til at udvise tilbageholdenhed og afstå fra voldshandlinger, som kun vil føre til, at endnu flere mister livet, og at en fredelig løsning bliver endnu vanskeligere at nå frem til.

Vold er ikke en løsning, der kan anvendes i stedet for de politiske forhandlinger, som er nødvendige for at nå frem til en retfærdig og varig aftale. Kvartettens køreplan må fortsat være grundlaget herfor."

– *Strategisk partnerskab med Middelhavslandene og Mellemøsten - Rådets konklusioner*

Rådet vedtog følgende konklusioner:

- "1. Rådet tog stilling til en interimrapport udarbejdet af formandskabet, Generalsekretariatet for Rådet og Kommissionen med titlen "et strategisk EU-partnerskab med Middelhavslandene og Mellemøsten".
2. De noterede sig med tilfredshed denne rapport og gav dets ophavsmænd mandat til at føre de intensive konsultationer med de berørte lande på grundlag af principperne heri.
3. Rådet noterede sig, at det er hensigten at udarbejde en endelig rapport på grundlag af disse konsultationer, som skal fastlægge EU-strategien i henhold til mandatet fra Det Europæiske Råd i december.
4. Rådet ser frem til, at Det Europæiske Råd på sit junimøde tager stilling til rapporten."

Interimrapporten er gengivet i bilaget til denne pressemeddelelse.

IRAN - Rådets konklusioner

Rådet vedtog følgende konklusioner:

- "1. Rådet drøftede Irans nukleare program i lyset af det seneste møde i Styrelsesrådet for Den Internationale Atomenergiorganisation (IAEA) (den 8.-13. marts 2004).
2. Rådet konstaterede med tilfredshed, at IAEA's Styrelsesråd den 13. marts 2004 uden afstemning vedtog en resolution om Irans nukleare program, og opfordrede Iran til fuldt ud at efterleve bestemmelserne heri. Rådet forventer, at Iran fuldt ud samarbejder med IAEA, og sikrer, at alle fremtidige inspektioner kan finde sted uden forsinkelse.
3. Rådet hilste Irans undertegnelse af tillægsprotokollen velkommen, erindrede om, at Iran har forpligtet sig til at efterleve dens bestemmelser, indtil den træder i kraft, og opfordrede indtrængende til, at den bliver gennemført og hurtigt ratificeret.
4. Rådet erindrede om, at Irans erklæringer i oktober 2003 i henhold til resolutionen fra IAEA's Styrelsesråd ikke gav et fuldstændigt og endeligt billede af Irans tidligere og nuværende nukleare program, og gav udtryk for alvorlig bekymring over, at en række spørgsmål vedrørende Irans nukleare program stadig er uafklarede. Det opfordrede indtrængende Iran til fuldstændigt og proaktivt at samarbejde med IAEA om at løse alle sådanne spørgsmål i fuld åbenhed.
5. Rådet konstaterede med tilfredshed, at Iran den 24. februar 2004 besluttede at udvide omfanget af stoppet for berigningsrelaterede aktiviteter og oparbejdningsaktiviteter, og at landet har bekræftet, at dette stop omfatter alle faciliteter i Iran. Det opfordrer Iran til i overensstemmelse med denne beslutning straks, i fuldt omfang og kontrollerbart at tage skridt til et fuldstændigt stop for alle sådanne aktiviteter og - for at skabe tillid - fremover at afstå fra enhver form for brændselskredsløbsaktiviteter, der også vil kunne anvendes til at producere fissile materialer til kernevåben.

6. Rådet giver udtryk for sin påskønnelse af det arbejde, IAEA's generaldirektør og dennes medarbejdere har udført, og støtter dem fuldt ud i deres bestræbelser på at afklare udestående spørgsmål.
7. Rådet besluttede fortsat at følge situationen nøje, herunder forhold med relevans for den næste rapport fra IAEA's generaldirektør i maj, der skal forelægges for Styrelsesrådet på mødet i juni."

**FORBINDELSERNE MELLEM EU OG ASIEN - FORBEREDELSE AF ASEM-MØDET I
APRIL**

Rådet gjorde status over forberedelserne til Asien-Europa-udenrigsministermødet (ASEM) i Kildare den 17. og 18. april, og diskuterede i anledning af Burma/Myanmars anmodning om at måtte deltage i ASEM's femte topmøde i Hanoi den 8. og 9. oktober forskellige måder at forholde sig hertil, som må drøftes yderligere med den asiatiske part.

Formandskabet fortsætter konsultationerne for at finde en løsning på dette spørgsmål under hensyn til EU's politik over for regimet i Burma/Myanmar.

FN'S MENNESKERETTIGHEDSKOMMISSION - Rådets konklusioner

Rådet vedtog nedenstående konklusioner om forberedelsen af 60. samling i FN's Menneskerettighedskommission, som afholdes i Genève indtil den 23. april.

- "1. Ved indledningen af 60. samling i FN's Menneskerettighedskommission (CHR) drøftede og godkendte Rådet EU's holdning til en indsats i dette forum. EU er fast besluttet på sammen med andre deltagere fortsat at spille en vigtig rolle i CHR, som efter Rådets mening er det vigtigste FN-organ med hensyn til fremme og beskyttelse af menneskerettigheder i hele verden. EU vil bidrage til at sikre, at CHR handler så effektivt som muligt for at virkeliggøre disse mål.
2. Rådet noterede sig med tilfredshed, at dommer Louise Arbour for nylig blev udnævnt til FN's højkommissær for menneskerettigheder, og bekræftede på ny sin stærke støtte til højkommissæren og hendes kommissariats arbejde med hensyn til fremme og beskyttelse af menneskerettigheder i hele verden.
3. Rådet understregede på ny, hvilken betydning det tillægger det system af specielle mekanismer, som CHR har udviklet i tidens løb, og mindede om, at særlige rapportører og andre mekanismer har pligt til at reagere på troværdige og pålidelige oplysninger, som de modtager. Rådet bekræftede på ny den holdning, EU længe har indtaget med hensyn til fuldt samarbejde med særlige rapportører og særlige procedurer inden for CHR.
4. Rådet noterede sig, at EU vil forelægge en lang række lande- og temainitiativer i CHR. EU vil forelægge resolutioner om dødsstraf, barnets rettigheder (sammen med Grulac) og religiøs intolerance.

EU vil også fremsætte resolutioner om menneskerettighedssituationen i Burma/Myanmar, Den Demokratiske Folkerepublik Korea, Den Demokratiske Republik Congo, Den Russiske Føderation (Tjetjenien), Sudan og Zimbabwe og om de israelske bosættelser i de besatte områder. Desuden vil EU sammen med USA foreslå initiativer vedrørende Turkmenistan og Belarus. EU vil samarbejde med Colombias og Timor-Lestes regeringer for at sikre, at CHR-formandskabets udtalelser om menneskerettighederne i disse lande vedtages. Formandskabet vil på EU's vegne desuden fremsætte en generel erklæring, som skal give udtryk for EU's alvorlige betænkeligheder med hensyn til situationen i visse lande og udtrykke tilfredshed med tegn på fremskridt, samt erklæringer om mange af de forskellige tematiske menneskerettighedsspørgsmål, der er under overvejelse.

5. Rådet understregede, hvilken betydning det tillægger dialogen med tredjelande om menneskerettighedsspørgsmål generelt og især i CHR-regi. Det minder om, at det har indledt en dialog med Kinas og Irans regeringer om menneskerettighedsspørgsmål. Efter EU's opfattelse er sådanne dialoger ikke til hinder for, at CHR seriøst overvejer menneskerettighedssituationen i disse lande.
6. Samordning og samarbejde mellem stater, medlemmer eller observatører vil være afgørende for, om denne samling får et positivt udfald, og EU vil gøre alt for at opnå dette. I denne forbindelse fremførte Rådet på ny, at EU længe har været imod anvendelsen af afværgeforslag, der efter dets opfattelse er i modstrid med den dialogens ånd, der bør være fremherskende i CHR. EU er rede til at støtte tredjelandes initiativer, der fremmer menneskerettighederne i hele verden. Ud over de forskellige initiativer, som vil blive foreslået af EU-medlemsstaterne som nationalstater, ser EU også frem til at samarbejde med andre til støtte for hensigtsmæssigt formulerede tekster fra tredjelande om spørgsmål som f.eks. racisme, vold mod kvinder, beskyttelse af menneskerettighederne under bekæmpelsen af terrorisme, forbud mod forskelsbehandling på grund af seksuel orientering samt økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder."

EVENTUELT– *Rusland*

Rådet havde i forlængelse af sine detaljerede drøftelser i februar en kort udveksling af synspunkter, navnlig om udvidelsen af partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem EU og Rusland til også at omfatte de nye medlemsstater. Rådet tog til efterretning, at der løbende holdes kontakt for at sikre, at udvidelsen er på plads senest den 1. maj.

ARRANGEMENTER I TILKNYTNING TIL RÅDETS SAMLING**– Møde mellem EU og Europarådet**

Rådets formand og kommissær Chris Patten har i anledning af det 20. firepartsmøde mellem Europarådet og Den Europæiske Union holdt møde med Nederlandenes udenrigsminister og fungerende formand for Europarådets Ministerkomité, Bernard Bot, og generalsekretær Walter Schwimmer. Mødets emner var institutionel udvikling, spørgsmål af fælles interesse samt fælles programmer og initiativer, navnlig for så vidt angår Belarus, Sydkaukasus (Georgien) og det vestlige Balkan.

**Interimsrapport om et
strategisk EU-partnerskab med Middelhavslandene og Mellemøsten**

1. INDLEDNING

Mandat

På Det Europæiske Råds møde i december 2003 blev formandskabet og generalsekretæren/den højtstående repræsentant anmodet om i samråd med Kommissionen at forelægge konkrete forslag til en strategi med hensyn til Mellemøstregionen. Dette dokument omhandler dette spørgsmål og det hermed forbundne mandat fra Det Europæiske Råd til at udvikle forbindelserne med den arabiske verden.

Formålet med denne rapport

Denne interimsrapport har tre formål:

- at give et overblik over de hidtidige drøftelser om strategien
- at analysere EU's nuværende engagement i regionen og markere centrale udviklingstendenser
- at foreslå hovedelementer i en strategi for et fælles partnerskab med regionen, fastsætte en dagsorden for konsultationer med vore partnere i regionen og være vejledende for drøftelser med andre eksterne aktører i de kommende tre måneder.

Hidtidige fremskridt

Denne første fase i udviklingen af en EU-strategi har især været anvendt til at undersøge EU-partnernes synspunkter. Siden december har der været otte væsentlig drøftelser: i grupperne (COMAG/COMEM), blandt de politiske direktører, i Den Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Komité, i COREPER og på AGEX-Rådets samling den 23. februar. Fjorten EU-partnere har forelagt formelle oplæg. Herudover er der modtaget bidrag fra Kommissionen og generalsekretæren/den højtstående repræsentant.

Det er meningen, at man i den næste fase (april-juni 2004) især skal høre partnerne i regionen. Dette er yderst vigtigt. EU's forbindelser med partnerne i regionen er blevet skabt gennem konsultationer. Det menes i regionen, at dennes opfattelser ikke er blevet fuldt ud tilgodeset ved udarbejdelsen af det nuværende initiativ. Der har allerede været kontakt med partnerne i regionen på både officielt og politisk plan, men perioden op til Det Europæiske Råds møde i juni 2004 vil på afgørende måde danne grundlag for aktive konsultationer med regionens lande. I dette dokument foreslås en række mål samt udarbejdelse af arbejdsprogrammer, der kan danne grundlag for konsultationer med regionen.

Der har i de seneste måneder været en række vigtige udviklingstendenser med hensyn til regionen. Heri indgår udarbejdelsen af denne strategi, indførelsen af naboskabspolitikken, mandatet fra Euro-Middelhavs-ministerkonklogen i Napoli, andre forslag fremsat af de enkelte EU-medlemsstater og USA's "Greater Middle East initiative".

EU bør udnytte tiden fremover til at forklare målene og mulighederne i EU's strategi og få vore partnere i regionen til at føle, at de medvirker i den.

Efter disse konsultationer er det hensigten, at EU-strategien og midlerne til at gennemføre den skal vedtages på Det Europæiske Råds møde i juni 2004.

2. EU-PARTNERE - FÆLLES OPFATTELSER

Europa og regionen er knyttet sammen historisk og geografisk. Middelhavet har forbundet vore befolkninger i århundreder. Et voksende antal EU-borgere har deres oprindelse i regionens lande. Det er i vor fælles interesse at skabe et fælles område med fred, velstand og fremgang.

EU og dets partnere i regionen har med hensyn til den foreslåede strategi to vigtige principper til fælles:

- for at kunne være troværdigt skal det strategiske partnerskab være omfattet af effektive konsultationer med regionen. Dets succes afhænger først og fremmest af landene selv, der skal føle, at de "medvirker" i initiativet. Regeringerne, Den Arabiske Liga, regionale organisationer og civilsamfundet har alle en rolle at spille i denne fælles indsats.
- det strategiske partnerskab skal også betyde, at man er fast besluttet på at løse den arabisk-israelske konflikt, og skal omfatte en utvetydig bekræftelse af, at EU agter fortsat at engagere sig fuldt ud i dette spørgsmål.

De hidtidige drøftelser har derudover vist en række andre fælles opfattelser med hensyn til den foreslåede EU-strategi, bl.a. følgende:

- partnerskab bør være et afgørende element i strategien
- det strategiske partnerskab fokuserer primært på landene i Nordafrika og Mellemøsten
- strategien bør tage hensyn til de interne forskelligheder i regionen og de enkelte landes behov - strategien kan ikke anvendes på samme måde for alle lande
- ved behandlingen af regionens anliggender bør der i strategien tages behørigt hensyn til Irakspørgsmålet
- strategien bør tage udgangspunkt i eksisterende strukturer, som f.eks. Euro-Middelhavs-partnerskabet og samarbejdet med GCC, og om nødvendigt bør man overveje nye strukturer for de lande, med hensyn til hvilke der ikke findes bilaterale eller regionale rammer
- der findes fælles sikkerhedspolitiske spørgsmål, som vi bør håndtere i partnerskabets ånd; vi bør definere sikkerhed bredt og arbejde med spørgsmål, der tillægges betydning i regionen, f.eks. arbejdsløshed og manglende økonomisk udvikling
- strategien bør anspore til fremskridt i retning af demokrati og respekt for menneskerettighederne
- i Europa findes betydelige befolkningsgrupper, der har rødder i regionen; dette er et vigtigt element i vore indbyrdes forbindelser
- engagementet bør være langsigtet og konsekvent og bør gennemføres på en pragmatisk måde.

3. UDFORDRINGER FOR LANDENE I REGIONEN

Hvert land har sine udfordringer, men visse udfordringer er fælles for de fleste af landene i regionen. Disse er velkendte og grundigt beskrevet andetsteds, bl.a. i de relevante Human Development Reports fra UNDP. En løsning af de problemer, der følger af disse udfordringer, kræver politiske, økonomiske og sociale reformer. Sådanne reformer kan ikke pålægges udefra. De skal komme indefra. Den vigtigste drivkraft er de høje forventninger, der findes i en befolkning med en lav gennemsnitsalder; mere en halvdelen af regionens befolkning er under atten år. Der er behov for uddannelse og jobs. Politisk stabilitet forudsætter, at disse unge kan få en mulighed for at udfylde en rolle i deres samfund. Spørgsmålet om, hvordan dette sikres, er den største udfordring for regeringerne i regionen.

4. EU'S NUVÆRENDE ENGAGEMENT I REGIONEN

Skønt EU har en fælles strategi for Middelhavsområdet, er der ikke fastlagt en række overordnede mål for EU's forbindelser med alle de lande, der er omfattet af denne rapport. Der er udbredt enighed om, at vi bør skelne mellem Middelhavslandene, hvor vore samarbejdsaktiviteter har et betydeligt omfang og hviler på et solidt grundlag, og andre områder af regionen, hvor vore forbindelser generelt er mindre udbygget (f.eks. øst for Jordan). Vi bør arbejde parallelt og søge at kombinere vor indsats i regionen, hvor det er hensigtsmæssigt.

Udviklingen af et strategisk partnerskab mellem EU og regionen bør tilvejebringe en række mål og principper, der kan bidrage til at fremme udviklingen i regionens lande, jf. nedenstående.

Fredsprocessen i Mellemøsten

Fredsprocessen i Mellemøsten spiller også en stor rolle i EU's udenrigspolitik. I EU's sikkerhedsstrategi lægges der vægt på engagementet i at finde en løsning på denne konflikt. EU er aktivt i bestræbelserne på at finde en fredelig løsning, bl.a. gennem sin deltagelse i kvartetten og en række andre fora. For at øge EU's bidrag til konfliktens løsning har Rådet udpeget en særlig EU-repræsentant for fredsprocessen i Mellemøsten.

EU gentager, at det er forpligtet med hensyn til regional økonomisk genopbygning.

Fremskridt i bestræbelserne på at finde en løsning på konflikten i Mellemøsten må ikke være en forudsætning for at tage fat på gennemførelsen af de hastende reformer, der er behov for i landene i regionen, eller omvendt. Det er imidlertid klart, at det vil være umuligt at etablere et fælles område med fred, velstand og fremgang, medmindre der er fundet en retfærdig og permanent løsning på konflikten. Manglen på tydelige udsigter til fred gør arbejdet vanskeligt for reformtilhængerne i regionen.

Landene i Euro-Middelhavs-partnerskabet - EU's nabolande

Europas langvarige forbindelser med sine umiddelbare nabolande (Marokko, Algeriet, Tunesien, Jordan, Egypten, Israel, Tyrkiet, Syrien, Libanon, Den Palæstinensiske Myndighed og to kommende medlemslande Cypren og Malta) er blevet fornyet med Euro-Middelhavs-partnerskabet, der blev grundlagt i 1995.

Euro-Middelhavs-partnerskabet - en overordnet ramme

Euro-Middelhavs-partnerskabet, der blev grundlagt efter en positiv udvikling i fredsprocessen i Mellemøsten, har bl.a. til formål at skabe forbindelser mellem parterne, der omfatter politisk dialog og dialog om sikkerhed, økonomiske forbindelser, herunder oprettelse af et frihandelsområde, og sociale og menneskelige forbindelser. Inden for rammerne af Euro-Middelhavs-partnerskabet giver politisk dialog mulighed for at drøfte masseødelæggelsesvåben, terrorisme og menneskerettigheder, og EU har gennem de senere år udarbejdet politikker for afholdelse af disse drøftelser. Dette er det eneste forum, hvor Israel, Syrien, Libanon, Den Palæstinensiske Myndighed (og Libyen, i øjeblikket som observatør) mødes.

Skabelse af et frihandelsområde og betydelig finansiel støtte til fremme af modernisering er et centralt aspekt af Euro-Middelhavs-partnerskabet. EU har nu undertegnet associeringsaftaler med alle middelhavspartnerne undtagen én. Når alle associeringsaftalerne er trådt i kraft, vil grundlaget for nord-syd-frihandel være på plads. De forbindelser, der er etableret gennem associeringsaftalerne, har også hjulpet landene til at gøre betydelige fremskridt med hensyn til økonomiske reformer. Dette omfatter bl.a. vedtagelse af skatte- og sektorreformer (transport, finansielle tjenesteydelser og telekommunikation), modernisering af fremstillingsindustrien og fremme af den regionale integration gennem vedtagelse af fælles oprindelsesregler. Der er planer om at fortsætte arbejdet med sub-regional syd-syd-integration, f.eks. gennem den nyligt undertegnede Agadir-aftale.

EU er den største økonomiske magt og den vigtigste handelspartner i regionen. EU bidrager desuden med mellem 800 mio. EUR og 1 mia. EUR om året til Meda-programmet og andre bistandsforanstaltninger. Hvis man medregner lån fra EIB nærmer EU's finansielle bistand til regionen sig 3 mia. EUR om året.

En øget koordination af forskellige finansielle instrumenter vil gøre disse mere effektive, og økonomiske midler og teknisk bistand vil kunne formidles hurtigere og mere effektivt.

Naboskabspolitik - et tættere Euro-Middelhavs-partnerskab

EU's naboskabspolitik vil uddybe forbindelserne med landene i Euro-Middelhavs-partnerskabet og blive et vigtigt instrument i EU's fortsatte forbindelser med disse partnere. Derigennem vil EU kunne tilbyde en tættere politisk dialog og en bedre adgang til EU-programmer og -politikker, herunder det indre marked, samt et styrket samarbejde om retlige og indre anliggender. Sådanne tætte forbindelser kræver en bedre gensidig forståelse af sikkerhedspolitiske spørgsmål og et forstærket engagement i fælles værdier og fælles principper. Det er vigtigt at drøfte spørgsmål som bl.a. positiv konditionalitet og positive incitament, når de naboskabspolitiske handlingsplaner skal udarbejdes. Vi bør i forbindelserne med vore partnere i regionen tydeligt knytte handlingsplanerne sammen med en styrkelse af Barcelona-processen. Denne politik, der bygger på differentiering mellem landene, er et vigtigt aspekt i gennemførelsen af det strategiske partnerskab, eftersom det vedrører Middelhavslandene.

Opfølgning af ministerkonklaven i Napoli: overvejelser vedrørende Euro-Middelhavs-partnerskabet

Der foregår yderligere overvejelser vedrørende Euro-Middelhavs-partnerskabet i overensstemmelse med mandatet fra ministerkonklaven i Napoli. Også her er målet at forbedre partnerskabets effektivitet.

Libyen

Efter Libyens erklæring om masseødelæggelsesvåben i december 2003 er der udsigt til, at forbindelserne med dette land vil blive forbedret (navnlig hvis der sker fremskridt med hensyn til løsningen af udestående spørgsmål med individuelle medlemsstater), og Libyen bliver forhåbentlig medlem af Euro-Middelhavs-partnerskabet.

Mauretanien

Mauretanien er medlem af Den Arabiske Maghreb-Union, der er en vigtig regional organisation inden for initiativets geografiske anvendelsesområde, og som flere andre medlemmer af Euro-Middelhavs-partnerskabet deltager i. Mauretanien vil blive omfattet af det nuværende initiativ under fuld hensyntagen til de eksisterende instrumenter, dvs. Cotonou-aftalen og de strukturer, der følger heraf.

Landene i Samarbejdsrådet for Golfstaterne

EU's forbindelser gennem samarbejdsaftalen med landene i GCC (Saudi-Arabien, Kuwait, De Forenede Arabiske Emirater, Bahrain, Oman og Qatar) er for øjeblikket navnlig koncentreret om handel og økonomi. Der pågår forhandlinger om en frihandelsaftale. Der er et tydeligt behov for en bredere dagsorden. Samarbejdsaftalen har gjort det muligt at føre en begrænset politisk dialog, men denne har ikke afspejlet de berørte landes strategiske betydning. Dialogen bør udvides, uddybes og blive mere interaktiv. Der er desuden behov for en mere omfattende dialog med de enkelte lande i GCC.

Yemen

Der eksisterer allerede en handels- og samarbejdsaftale med Yemen, og en formel politisk dialog forventes indledt i år.

Iran

Der pågår forhandlinger med Iran om en handels- og samarbejdsaftale og en parallel politisk aftale. EU har desuden indledt en "bred dialog" og en "menneskerettighedsdialog" med Iran.

Irak

Der er ingen formelle forbindelser med Irak, men man er i gang med at forberede en mellemsigtet strategi, der vil danne grundlag for forslag til de fremtidige forbindelser med en suveræn irakisk regering. EU spiller en rolle gennem sin støtte til genopbygningen, navnlig via Verdensbanken og FN.

5. OVERORDNEDE MÅL FOR EU'S ENGAGEMENT I REGIONEN

EU's overordnede engagement kan bygge på en række overordnede mål og principper i lighed med bl.a. den europæiske sikkerhedsstrategi. Disse bør tage hensyn til spørgsmål, der er vigtige for regionens og EU's egen sikkerhed.

Elleve mål og principper for Unionen

Elleve mål og principper for Unionen, for så vidt angår strategien, kunne omfatte følgende:

1. Det primære mål er gennem partnerskaber at fremme udviklingen af et fælles område med fred, velstand og fremgang. Målsætningen er tætte samarbejdsforbindelser, der i så høj grad som muligt imødekommer behov i regionen.
2. Partnerskabsstrategien vil hovedsagelig omfatte forbindelserne mellem EU og landene i Nordafrika og Mellemøsten.
3. En løsning på den arabisk-israelske konflikt bliver en strategisk prioritet. Fremskridt i fredsprocessen i Mellemøsten bør ikke være en forhåndsbetingelse for reformer i regionen eller omvendt. Begge dele er i sig selv ønskværdige og bør tilstræbes med lige stor beslutsomhed.
4. Partnerskaber bør indebære et langsigtet og varigt engagement.
5. Partnerskaber kræver en styrkelse af Unionens politiske dialog med regionen.
6. EU vil benytte sig af de muligheder, som partnerskabsdialogen giver, til at fremføre sine ønsker, for så vidt angår respekten for menneskerettigheder og retsstatsprincipper.
7. EU vil benytte sig af de muligheder, som partnerskab med regionens lande giver, til at styrke indsatsen og samarbejdet i forbindelse med terrorisme, masseødelæggelsesvåben og ikke-spredning.
8. EU vil arbejde i partnerskaber for at støtte interne økonomiske, politiske og sociale reformer i samarbejde med statslige og civile aktører under hensyntagen til de relevante UNDP Human Development Reports, for så vidt angår fremme af viden (uddannelse), frihed (governance) og styrkelse af kvinders indflydelse og status.
9. EU vil fremme dialogen om sikkerhed med regionen, både i ESFP-regi på EU's eget initiativ med sigte på middelhavspartnere og gennem udveksling af synspunkter i fora, som forbinder NATO og Den Europæiske Union.
10. Modernisering af lovgivningsstrukturene og liberalisering af import og eksport vil gøre det lettere for EU at tilskynde lande i regionen til WTO-medlemskab og bidrage til en forbedring af erhvervsmiljøet.
11. EU vil også i forfølgelsen af disse mål samarbejde tæt med USA, FN og andre eksterne aktører.

EU vil navnlig gennemføre sin strategi ved hjælp af eksisterende instrumenter og, når det er hensigtsmæssigt, nye instrumenter. Hovedtanken er, i samarbejde med regionens lande, at styrke de eksisterende instrumenter, som vort partnerskab med Middelhavslandene og Mellemøsten er baseret på, idet de relevante EU-institutioner vil opstille arbejdsprogrammer for de berørte lande omfattende politiske, sikkerhedsmæssige, økonomiske og sociale spørgsmål. Arbejdsprogrammet for Middelhavslandene bør tage udgangspunkt i gennemførelsen af EU's naboskabspolitik.

EU vil overveje, hvilke følger et eventuelt højere ambitionsniveau måtte få for de eksisterende såvel økonomiske som menneskelige ressourcer.

Konsultationer med regionen

Det er meningen, at der i de kommende måneder skal foregå aktive konsultationer med vore partnere i regionen om de fælles mål og principper for vor partnerskabsindsats og om elementerne i arbejdsprogrammerne for gennemførelse heraf.

Formandskabet, den højtstående repræsentant og Kommissionen bør benytte sig af kontakterne med de arabiske partnere, herunder på Den Arabiske Ligas topmøde den 29.-30. marts 2004 i Tunis, til at forelægge vore synspunkter og tilskynde til en lokalorienteret tilgang til de spørgsmål, der er omfattet af denne strategi.

Man bør i de kommende måneder fuldt ud benytte lejligheden til på bilateralt niveau at intensivere denne dialog, herunder på Euro-Middelhavs-partnerskabets midtvejsministermøde den 5.-6. maj 2004 og på ministermødet i Samarbejdsrådet for Golfstaterne den 18. maj 2004.

6. HVORDAN SIKRES KOMPLEMENTARITET MED ANDRE EKSTERNE AKTØRER I REGIONEN?

Greater Middle East Initiative

USA har i de seneste to år talt for et initiativ for regionen, navnlig i nøgletaler holdt af præsident Bush og andre højtstående regeringsmedlemmer. USA's forslag er centreret om "Greater Middle East" (omfattende Pakistan og Afghanistan), og fokuserer på demokratisering, økonomiske reformer og uddannelse, idet de i hovedsagen fungerer programmæssigt. USA har foreslået fælleserklæringer om regionen på tre større i topmøder i juni (EU-USA, G8 og NATO).

EU's reaktion

Unionen bør fortsat forfølge sin egen strategi, men vi bør se positivt på muligheden for at samarbejde med og koordinere indsatsen med USA i det transatlantiske partnerskab. Unionen bør fastlægge en komplementær, men særskilt strategi. Den bør anvende en proaktiv strategi i denne sag. Formandskabet, den højtstående repræsentant og Kommissionen bør føre aktive drøftelser med USA i tiden indtil juni.

G8-topmødet (Sea Island, den 8.-10. juni 2004)

Der er i G8-processen blevet foreslået en erklæring om en fælles fremtid. Den kunne være en reaktion på en erklæring fra Den Arabiske Ligas topmøde i Tunis. Det er også tanken, at EU's G8-medlemmer, Kommissionen og formandskabet vil kunne anvende elementerne i dette dokument.

EU-USA-topmødet (den 26. juni 2004)

På EU-USA-topmødet kunne begge parter tydeliggøre deres fælles beredvillighed til at støtte regionens lande i deres bestræbelser for at tilvejebringe politisk, økonomisk og social udvikling. Vi kunne fastlægge omfanget af vor individuelle indsats i den henseende og understrege, at vi er fast besluttet på at samarbejde, herunder gennem vor parallelle dialog med regionens lande.

NATO-topmødet (Istanbul, den 28.-29. juni 2004)

Det er sandsynligt, at NATO på topmødet vil forelægge en række initiativer med henblik på en styrkelse af dialogen med Middelhavslandene med tilbud til landene i Mellemøsten på sikkerhedsområdet. Topmødet kunne opfordre til dialog mellem NATO og EU i de relevante fora (NAC/PSC) om deres respektive initiativer.

7. KONKLUSION

EU må styrke sit engagement i regionen. Det er et område af enorm strategisk betydning for Europa. Det står over for alvorlige udfordringer, som kræver politiske, økonomiske og sociale reformer. Energien og initiativet til at tage disse udfordringer op og gennemføre de nødvendige reformer må komme fra regionen selv. Unionen må arbejde i partnerskab med regionen for at bistå denne med at tage disse udfordringer op. Vort mål må være at skabe et fælles område med fred, velstand og fremgang. Unionen bør vedtage et sæt vejledende principper for sit engagement og implementere disse først og fremmest ved at målrette eksisterende instrumenter mere præcist og sikre sammenhængen mellem dem. Held med disse bestræbelser vil blive til gensidig gavn for Europa og regionen.
